[2025] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 376: 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 146

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

ਬਨਾਮ

ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(2021 ਦੀ ਵਿਭਿੰਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1773)

ਵਿੱਚ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7064 2019)

04 ਫਰਵਰੀ 2025

[ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ* ਅਤੇ ਉਜਲ ਭੁਈਆਂ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵਧਦਾ ਹੈ

ਸਿਰਲੇਖ

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 – ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਐਕਟ, 1956 – ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2013 – ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਅਥਾਰਟੀ (ਐਨਐਚਏਆਈ) ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵੀ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਤੁਰੰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ - ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਉਦੇਸ਼ ਐਨ.ਐਚ.ਏ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲਦਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਅਸਮਾਨ ਵਿਵਹਾਰ ਹੋਇਆ - 01.01.2015 ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ 'ਤੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਐਸ.3ਜੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ –

---

* ਲੇਖਕ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਉਭਰੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਝਣਯੋਗ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ: ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 1997 ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਐਨਐਚਏਆਈ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ - ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰੰਤਰ ਅਸਮਾਨਤਾ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚੋਣਵੇਂ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 31.12.2014 ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ 'ਸੋਲਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ, 01.01.2015 ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ- ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਐਨ.ਐਚ.ਏ.ਆਈ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ - ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ - ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ 'ਸੋਲਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦੇਣ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੁਭਾਅ ਬਾਰੇ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝਣਯੋਗ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਵਾਲੇ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਵਰਗੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 17, 18, 19, 25]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ **[2019] 13 ਐਸਸੀਆਰ 49: (2019) 9 ਐਸਸੀਸੀ 304;** *ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ,* **2023: ਪੀਐਚਐਚਸੀ: 053158-ਡੀਬੀ;** *ਲਲਿਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ,* **2002 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਕਾਰ 569;** *ਟੀ ਚੱਕਰਪਾਣੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ,* **2011 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਮੈਡ 2881;** *ਸੁਨੀਤਾ ਮਹਿਰਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ* **(2019) 17 ਐਸਸੀਸੀ 672;** *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਮ ਪਚਾਮੁਥੂ,* **ਡਬਲਯੂਏ ਨੰਬਰ 62-81/2019;** *ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ* **[2006] ਪੂਰਕ 7 ਐਸਸੀਆਰ 422: (2006) 8 ਐਸਸੀਸੀ 457 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894; ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਐਕਟ, 1956; ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2013; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ

ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ; ਸੋਲੇਟੀਅਮ; ਦਿਲਚਸਪੀ; ਸਮਝਣਯੋਗ ਵਿਭਿੰਨਤਾ; ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14; ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 3ਜੇ; ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ; ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ; ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ।

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2021 ਦੀ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 1773

ਵਿੱਚ

2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7064

2019 ਦੇ ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 7064 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 19.09.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1473-1541, 1542, 1543, 1544, 1545, 1546, 1547-1553, 1554, 1555, 1556-1561 ਅਤੇ 2025 ਦੇ 1562

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਕਲਿਆਣੀ ਭਿੜੇ, ਅਨੁਰਾਗ ਏ ਘਰੋਟੇ, ਅਨੀਸ਼ ਕਥਾਨੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਗਿਆ ਬਘੇਲ, ਮੌਲਿਕ ਨਾਨਾਵਤੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈਕ੍ਰਿਤੀ ਐਸ ਜਡੇਜਾ, ਪ੍ਰਤਿਊਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨਵੀ ਦਾਮਲੇ, ਸ਼ਿਵੰਗ ਗੋਇਲ, ਈਸ਼ਾਨ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਰਵਿੰਦ ਗੁਪਤਾ, ਸੱਤਿਆਜੀਤ ਏ ਦੇਸਾਈ, ਹਰਨੀਸ਼ ਘੜੀਆ, ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ, ਅਭਿਨਵ ਕੇ ਮੁਤਿਆਲਵਾਰ, ਸਚਿਨ ਸਿੰਘ, ਅਨੰਨਿਆ ਥਾਪਲਿਆਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਾਗਾ ਐਸ ਦੇਸਾਈ, ਪ੍ਰੀਤਰਾਜ ਢੋਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਮ.ਵੀ. ਮਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਟੀ ਅਰਚਨਾ, ਰਾਜੀਵ ਗੁਪਤਾ, ਸੁਮਿਤ ਗੁਪਤਾ, ਅਕਸ਼ੈ ਤਿਵਾੜੀ, ਵੈਂਕਿਤਾ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਟੀਆਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਵੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਏਏਜੀ, ਸੀ ਯੂ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪੀ ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ, ਵਾਈ ਅਰੁਣਾਗਿਰੀ, ਰਘੂਨਾਥ ਸੇਠੂਪਤੀ ਬੀ (ਪੀ ਸੋਮਾ ਸੁੰਦਰਮ ਲਈ), ਸੱਤਿਆਜੀਤ ਏ ਦੇਸਾਈ, ਹਰਨੀਸ਼ ਗੜ੍ਹੀਆ, ਹਰਨੀਸ਼ ਘੜੀਆ, ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ, ਅਭਿਨਵ ਕੇ ਮੁਤਿਆਲਵਾਰ, ਅਨਾਗਾ ਐਸ ਦੇਸਾਈ, ਮੌਲਿਕ ਨਾਨਾਵਤੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈਕ੍ਰਿਤੀ ਐਸ ਜਡੇਜਾ, ਪ੍ਰਤਿਊਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨਵੀ ਦਾਮਲੇ, ਸ਼ਿਵੰਗ ਗੋਇਲ, ਜੈ ਜੈਮਿਨੀ ਪਾਂਡੇ, ਸਤੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਲਲਿਤਾ ਗੁਪਤਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਅਨਿਰੁਧ ਬਾਂਕੁਰਾ, ਵਿਜੇ ਲਕਸ਼ਮੀ, ਬ੍ਰਜ ਕਿਸ਼ੋਰਾ ਮਿਸ਼ਰੇ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਆਰੀਆ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਿੰਘ, ਰੂਪੇਸ਼ ਗੋਇਲ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਯਾਦਵ, ਗੌਰਵ ਚੌਧਰੀ, ਗਰਿਮਾ ਚੌਧਰੀ, ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਅਸ਼ਰੀ, ਅਰਵਿੰਦ ਗੁਪਤਾ, ਡੀ ਕੁਮਾਨਨ, ਦੀਪਾ ਐਸ, ਸ਼ੇਖ ਐਫ ਕਾਲੀਆ, ਵੇਸ਼ਾਲ ਤਿਆਗੀ, ਚਿਨਮਯ ਆਨੰਦ ਪਾਨੀਗਰਾਹੀ, ਅਜਕਾ ਸ਼ੇਖ ਕਾਲੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਲਿਆਣੀ ਭਿਡੇ, ਘਰੋਟੇ ਅਨੁਰਾਗ ਏ, ਅਨੀਸ਼ ਕਥਾਨੇ, ਨਿਤਿਨ ਲੋਨਕਰ, ਸਿਧਾਰਥ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਅਨਿਰੁਧ ਪਾਂਡੇ, ਸਿਧਾਰਥ ਮਿੱਤਲ, ਅਭਿਜੀਤ ਵਰਸ਼ਨੇ, ਦੀਪਕ ਅਗਰਵਾਲ, ਦਰਸ਼ਨ ਸੇਜਵਾਲ, ਸੁਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਲਪਾ ਜੀ ਮਿੱਤਲ, ਸੋਮਰਾਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਘੂਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪਾਟਿਲ, ਐਸ ਸੀ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਕੁਨਾਲ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਸੁਧਾਂਸੂ ਪਾਲੋ, ਵਿਵੇਕ ਵਰਮਾ, ਵਿਜੇ ਮਿੱਤਲ, ਮਯੰਕ ਖਿਰਸਾਗਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਐਸ.ਸੀ. ਮਲਹੋਤਰਾ, ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਧਨਾ, ਇੰਟਰਵੇਨਰ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਆਰਡਰ

ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.

1. ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ **(ਐੱਨ.ਐੱਚ.ਏ.ਆਈ.)** ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਾਹੀਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਚ 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7064 'ਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 19.09.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ***ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਿਰਾ ਬਨਾਮ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ***[1] ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

2. ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਐਨਐਚਏਆਈ ਦੁਆਰਾ ਨਿੱਜੀ ਥਿਰਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਟੈਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 19.09.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ (i) ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ 'ਸੋਲਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦਿੱਤਾ ਹੈ; ਜਾਂ (ii) ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ (ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ) ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 14942/2019 ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਕੇ ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹੋਰ' ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਥਿਰ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 01.04.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 52538/2023 ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਨਐਚਏਆਈ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ***ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ***,[2] ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 'ਵਾਧੂ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ' ਦੇਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ 'ਸੋਲਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ 'ਵਾਧੂ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ' ਦੇਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

---

1 ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ, (2019) 9 ਐਸਸੀਸੀ 304.

2 ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ, 2023: ਪੀਐਚਐਚਸੀ: 053158-ਡੀਬੀ.

ਇਹ ਲਾਭ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 **(1894 ਐਕਟ)** ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (2) ਅਤੇ 28 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ/ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਐਕਟ, 1956 **(ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ)** ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਏ. <u>ਸੰਖੇਪ ਵਿਧਾਨਕ ਪਿਛੋਕੜ</u>

4. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3ਜੇ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2013 (2013 ਐਕਟ) ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ।

5. ਸਾਬਕਾ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਨੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਐਕਟ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਨ।

6. ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3ਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1997 (1997 ਸੋਧ) ਰਾਹੀਂ ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 3ਜੇ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣਾਉਣਾ, ਰਾਜਮਾਰਗਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ' ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਈਵੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਇੱਕ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਨਵੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ 'ਸੋਲਟੀਅਮ' ਜਾਂ 'ਵਿਆਜ' ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਜੇ ਰਾਹੀਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 'ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ"।

8. ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਐਨਐਚਏਆਈ ਦੀ ਧਾਰਾ 3ਜੇ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 11.10.2002 ਨੂੰ ***ਲਲਿਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ*** [3] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ 28.03.2008 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ***ਗੋਲਡਨ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ (ਸੁਪਰਾ)*** ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ***ਟੀ ਚੱਕਰਪਾਣੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ***[4] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ।

9. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, 2013 ਦਾ ਐਕਟ 01.01.2014 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 2014 ਦੇ ਸੋਧ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 9 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ, 2013 ਐਕਟ ਵਿੱਚ 01.01.2015 ਤੋਂ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ ਸਮੇਤ ਕਈ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 105 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 113 ਤਹਿਤ 28.08.2015 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

10. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ***ਟੀ. ਚੱਕਰਪਾਣੀ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 21.07.2016 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ[5] ਤਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ 'ਤੇ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋ ਹੋਰ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ***ਗੋਲਡਨ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ (ਸੁਪਰਾ)*** ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਯਾਨੀ 28.03.2008[6] ਤੱਕ ਪੈਂਡਿੰਗ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ 'ਵਿਆਜ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

11. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਨਐਚਏਆਈ ਨੇ ***ਗੋਲਡਨ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈਆਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। 7 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ,

---

3 ਲਲਿਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, 2002 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਕਾਰ 569.

4 ਟੀ ਚੱਕਰਪਾਨੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 2011 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਮੈਡ 2881.

5 ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 129-159/2014.

6 ਸੁਨੀਤਾ ਮਹਿਰਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, (2019) 17 ਐਸਸੀਸੀ 672.

7 ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਮ ਪਚਾਮੁਥੂ, ਡਬਲਯੂਏ ਨੰਬਰ 62-81/2019.

ਐਨ.ਐਚ.ਏ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਸੋਲਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ।

12. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਨਐਚਏਆਈ ਦੁਆਰਾ 1997 ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਸੋਲਟੀਅਮ' ਜਾਂ 'ਵਿਆਜ' ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ 1997 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ 2015 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਐਨਐਚਏਆਈ ਨੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਹੈ।

ਬੀ. <u>ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਝਗੜੇ</u>

13. ਐਨ.ਐਚ.ਏ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ:

> ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭਾਵ 19.09.2019 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ 1997 ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ***ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ***[8] ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ।
>
> ਜੇ ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਐਨਐਚਏਆਈ ਦੁਆਰਾ 1997 ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਰਕਾਰ ਹਰੇਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਐਨਐਚਏਆਈ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
>
> ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਬੰਦ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਰਥਿਕ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 'ਵਿਆਜ' ਅਤੇ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 92.18 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧੂ ਬੋਝ ਪਵੇਗਾ।
>
> ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ, ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਦਲਣਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

---

8 ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, (2006) 8 ਐਸਸੀਸੀ 457.

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੁਣ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

14. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਐਨਐਚਏਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ:

ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ 2013 ਦਾ ਐਕਟ ਹੁਣ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3ਜੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲਾ ਭੇਦਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ***ਚੱਕਰਪਾਣੀ (ਸੁਪਰਾ), ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3ਜੇ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸਮਾਨਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੁਰੰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਦੂਜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ***ਸੁਨੀਤਾ ਮਹਿਰਾ (ਸੁਪਰਾ)*** ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਮਿਸਾਲ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1997 ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਜੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ 'ਸੋਲਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈ ਸੀ।

ਸੀ. <u>ਮੁੱਦੇ</u>

15. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੁਰੰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕੋ ਇਕ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਵਧਦਾ ਹੈ.

ਡੀ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

16. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ, ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਮਿਸਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3ਜੇ, 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲਈ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਐਨਐਚਏਆਈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਗਿਆਰਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਰਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਰੀਅਟਿਮ ਵਿੱਚ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਦਿੱਤੀ।

17. ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਤੁਰੰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ।

18. ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਉਦੇਸ਼ ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਦਲਦਲ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਅਸਮਾਨ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 01.01.2015 ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ 'ਤੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਧਾਰਾ 3ਜੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਉਭਰੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਝਣਯੋਗ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ: ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਨਐਚਏਆਈ ਦੁਆਰਾ 1997 ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹੋਰ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

19. ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰੰਤਰ ਅਸਮਾਨਤਾ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚੋਣਵੇਂ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 31.12.2014 ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ 'ਸੋਲਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ, 01.01.2015 ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-

ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਐਨਐਚਏਆਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

20. ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਕੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕੋ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਨਕਲੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ. ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਜਾਂ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੋਵੇਂ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੇਦਭਾਵ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ.

21. ਇਸ ਲਈ ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਪੰਡੋਰਾ ਬਾਕਸ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਜਾਂ 'ਵਿਆਜ' ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ. ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜਾ ਪੀੜਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ 'ਸੋਲਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦੇਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਨਐਚਏਆਈ ਨੇ 1997 ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

22. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅੰਤਮਤਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਹੱਲ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ - ਕਵਾਂਡੋ ਅਤਰਲ ਪ੍ਰੋਹਿਬਿਟਰ ਐਕਸ ਡਾਇਰੈਕਟੋ, ਪ੍ਰੋਹਿਬੇਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਭਾਵ 'ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਉਹ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ'. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦੂਜਾ ਮੌਕਾ ਮੰਗਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਰਣਨੀਤਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵਜੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

23. ਪੂਰੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ, ਇਕੋ ਇਕ ਬਚਾਅ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਆਕਰਸ਼ਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਦਾ ਦਾਅਵਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ: ਪਹਿਲਾ, ਜੇ ਇਹ ਬੋਝ ਐਨਐਚਏਆਈ ਦੁਆਰਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਐਨਐਚਏਆਈ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਦੂਜਾ, ਧਾਰਾ 300ਏ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤੀਜਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗਾਂ ਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਮਾਡਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਆਖਰਕਾਰ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੌਥਾ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਯਾਤਰੀ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਲਾਗਤ ਦਾ ਅਸਲ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਸਹਿਣ ਕਰਨਗੇ। ਆਖਰਕਾਰ, ਇਹ ਬੋਝ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੱਧ ਜਾਂ ਉੱਚ-ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਵਰਗ' ਤੇ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਉਹ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਵਾਹਨਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਉੱਦਮ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੀਮਤ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

24. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ***ਸੁਨੀਤਾ ਮਹਿਰਾ (ਸੁਪਰਾ)*** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਜਾਂ 'ਵਿਆਜ' ਦੇਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਤਕਾਲੀ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣਾ ਰੁਖ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਹੱਡੀ 'ਤੇ ਮੁੜ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਈ. ਸੰਕਰਮਣ

25. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ, ਐਨਐਚਏਆਈ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਅਸੀਂ ***ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਵਿੱਚ 'ਸੋਲਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦੇਣ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੁਭਾਅ ਬਾਰੇ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਮਝਣਯੋਗ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਵਾਲੇ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਵਰਗੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

26. ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ***ਨੂੰ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)*** ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 52538/2023 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਵਾਧੂ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 'ਸੋਲੇਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਵਿਆਜ' ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

27. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਰੱਦ।

ਸਿਰਲੇਖ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016